

Mayors for
Economic Growth

Planul de Dezvoltare Economică Locală 2019-2020

Orașul Cimișlia
Republica Moldova

Cimișlia 2018

Cuprins

1. Rezumat Executiv.....	2
2. Lista de tabele și figuri.....	3
3. Abrevieri.....	3
4. Introducere	4
5. Procesul de elaborare a Planului de dezvoltare economică locală	4
6. Analiza economică locală.....	5
6.1. Analiza structurii economiei locale.....	5
6.2. Cooperare și relaționare locală.....	7
6.3. Administrație prietenoasă cu businessul, transparentă și necoruptă	8
6.4. Accesul la finanțare.....	8
6.5. Terenuri și infrastructură.....	10
6.6. Cadrul de Reglementare și Instituțional.....	11
6.7. Abilități și Capital Uman, Incluziune	12
6.8. Poziționare externă și marketing.....	14
7. Analiza SWOT	15
8. Viziunea și obiectivele	16
9. Planul de acțiuni	16
ANEXE	19

Pentru a solicita un exemplar al acestui Plan, vă rugăm să contactați:

Adresa: 14, bd. Ștefan cel Mare, orașul Cimișlia, Republica Moldova

Telefonul: +373 241 24 146

Fax: +373 241 25 739

Email: proiecte@cimislia.md, relatiipublice@cimislia.md

Website: cimislia.md/ , facebook.com/primaria.cimislia/

1. Rezumat Executiv

Orașul Cimișlia, este centrul administrativ al raionului cu același nume și a Regiunii de Dezvoltare Sud. Orașul se caracterizează printr-un potențial economic dezvoltat. Existența pe teritoriul orașului a multor hale de producere industriale neutilizate la moment, a teritoriilor de rezervă în zona formațiunilor industriale, a terenului cu statut de parc industrial și zonă economică liberă, amplasarea materiei prime agricole la distanțe relativ mici, resursele de forță de muncă, toate acestea, creează premise pentru dezvoltarea economică a orașului, inclusiv din sursele potențialilor investitori.

Poziționarea geografică și infrastructura de afaceri sunt cele mai importante avantaje de care dispune localitatea. Totodată cooperarea locală ineficientă nu permite asigurarea unei dezvoltări economice durabile. Elaborarea PDEL aduce în vizorul actorilor locali problemele economice și contribuie la crearea unui mediu economic atractiv și prietenos.

PDEL a fost elaborat cu asigurarea principiului participativ. Grupul de lucru pentru elaborarea planului include reprezentanți ai mediului de afaceri, ai asociațiilor de business, ONG-urilor, APL, Școlii Profesionale, Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă. Rolul grupului nu se reduce doar la etapa de elaborare a planului, acesta va participa și în implementarea și monitorizarea acestuia.

În urma diagnosticului situației economiei locale a fost efectuată analiza SWOT. Principalele concluzii extrase din acest exercițiu denotă necesitatea de a valorifica avantajele conectivității rutiere și poziționării geografice, prin utilizarea și modernizarea infrastructurii de afaceri. Pentru asigurarea dezvoltării economice durabile este necesară o colaborare strânsă între autoritățile locale, mediu de afaceri și alți actori din domeniu. Promovarea produselor locale și a potențialului investițional sunt necesare pentru a valorifica avantajele orașului.

Viziunea strategică: Stimularea creșterii economice a orașului Cimișlia prin dezvoltarea infrastructurii de sprijin în afaceri, capitalului uman și promovarea produselor locale pentru sporirea atractivității investiționale și impulsivarea asocierii economice

Obiective:

1. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri ca bază pentru dezvoltarea economică și stimularea asocierii producătorilor locali
2. Creșterea competențelor forței de muncă prin adaptarea la cerințele mediului de afaceri;
3. Sporirea atractivității economice a orașului prin promovarea produselor locale și prestarea serviciilor administrative de calitate.

Principala activitate care urmează să impulsioneze dezvoltarea economică prin susținerea producătorilor agricoli și creșterea lanțurilor valorice locale este crearea Pieței Agroalimentare Regionale Cimișlia. În cadrul acesteia urmează a fi amenajat un spațiu multifuncțional comercial și expozițional, un centru de consultanță în business, sediu pentru asociațiile de producători agricoli locali și laborator de control al calității produselor agricole.

Principalele acțiuni planificate pentru asigurarea unei dezvoltări economice durabile se îndreaptă spre încurajarea cooperării și relaționării locale, promovarea potențialului investițional și produselor locale. Complementar acestei activități urmează a fi realizate instruirii ale mediului de afaceri pentru încurajarea asocierii acestora. Pentru îmbunătățirea cooperării între mediul de afaceri și alți actori din domeniu, primăria Cimișlia va asigura un dialog periodic, printr instituirea unui club al mediului de afaceri. Rezolvarea problemelor legate de lipsa forței de muncă calificate se va face prin îmbunătățirea comunicării între mediul de afaceri și Școala Profesională. Produsele agricole locale și potențialul investițional al orașului a fi promovat prin elaborarea materialelor promoționale și organizarea de târguri și expoziții.

2. Lista de tabele și figuri

- Figura 1.** Dezvoltarea antreprenoriatului în raionul Cimișlia, orașul vs satele
- Figura 2.** Evoluția numărului de salariați în sectorul real al economiei, %
- Tabelul 1.** Numărul întreprinderilor din orașul Cimișlia și ponderea veniturilor din vânzări înregistrate, repartizate după mărime și tipuri de activități economice
- Tabelul 2.** Ritmul de creștere a nr. populației calculat în baza recensămintelor din 2004 și 2014, %
- Tabelul 3.** Evaluarea Cooperării Locale
- Tabelul 4.** Administrație Prietenoasă Businessului
- Tabelul 5.** Accesul la finanțare
- Tabelul 6.** Terenuri și Infrastructură
- Tabelul 7.** Cadrul de Reglementare și Instituțional
- Tabelul 8.** Situația la nivel de competențe:
- Tabelul 9.** Evaluarea poziționării externe
- Tabelul 10.** Analiza SWOT
- Tabelul 11.** Planul de acțiuni
- Anexa 1.** Schema de finanțare
- Anexa 2.** Răspunsuri Chestionar ”Planul de Dezvoltare Economică Locală”

3. Abrevieri

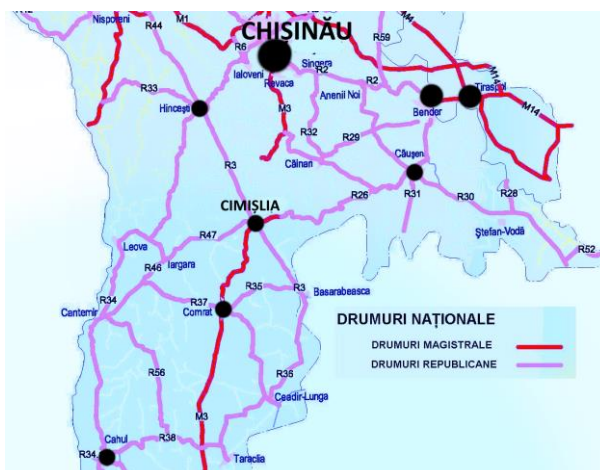
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AE	Agenți Economici
AOFM	Oficiul teritorial al Agenției privind Ocuparea Forței de Muncă
APL	Administrația Publică Locală
ASP	Agenția Servicii Publice
BNS	Biroul Național de Statistică
CR	Consiliul Raional
GȚ	Gospodărie Țărăneasă
IA	Incubator de Afaceri
IFAD	Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
PI	Parc Industrial
PNUD	Programul de Dezvoltarea a Națiunilor Unite
RDS	Regiunea de Dezvoltare Sud
SP	Școala Profesională
SWOT	Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități și Amenințări
UE	Uniunea Europeană
USAID	Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

4. Introducere

Orașul Cimișlia este amplasat în Zona de Sud a Republicii Moldova (stepa Bugeacului), pe malurile râului Cogâlnic. Situat la o distanță de circa 76 km de Chișinău. Poziționarea favorabilă a Cimișliei la intersecția căilor rutiere, concentrarea în oraș a infrastructurii de producere industrială, deschid perspectiva de transformare a orașului în pol de dezvoltare.

Numărul populației orașului Cimișlia conform recensământului populației din 2014 este de circa 12 mii locuitori în scădere față de datele recensământului din 2004. Populația orașului Cimișlia reprezintă circa 24 % din populația raionului Cimișlia. Ponderea populației apte de muncă este de 74,2 %, aceasta fiind una din cele mai înalte ponderi înregistrate, media națională fiind de 71,9 %.

Totodată, se observă scăderea numărului de salariați în sectorul real al economiei cu circa 29% în raionul Cimișlia în anii 2012-2016 (Figura 2). Unul din cei mai importanți factori ce influențează acest fenomen este migrația, raionul Cimișlia înregistrând una din cele mai înalte rate a populației plecate peste hotare.

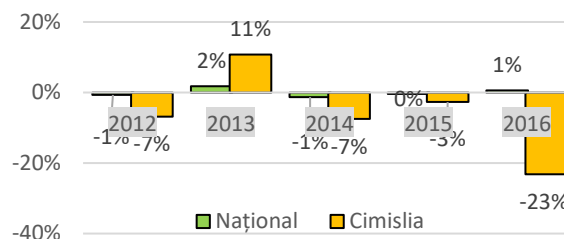

Tabelul 2. Ritmul de creștere a nr. populației calculat în baza recensămintelor din 2004/2014, %

Sursa: Biroul Național de Statistică

	Total	Urban	Rural
Mediu național	-11,4%	-12,3%	-10,8%
RDS	-13,2%	-11,9%	-13,6%
Cimișlia	-19,1%	-18,5%	-19,2%

Figura 2. Evoluția numărului de salariați în sectorul real al economiei, %

Primăria orașului Cimișlia s-a alăturat inițiativei ”Primării pentru creștere economică” în data de 1 septembrie 2017. Rolul parteneriatului nu se rezumă doar la faza de elaborare a documentului, acesta fiind inclus și în faza de implementare și monitorizare a planului. Elaborarea PDEL va contribui responsabilizarea actorilor locali și valorificarea oportunităților de dezvoltare economică a orașului.

PDEL a fost elaborat în concordanță cu Strategia locală de dezvoltare socio-economică integrată a orașului Cimișlia pentru anii 2015-2020. La elaborarea acestui document s-a ținut cont de obiectivele de dezvoltare stabilite deja în diverse documente elaborate la nivel raional, regional și național și s-a luat în considerare totalitatea condițiilor și factorilor interni și externi care influențează sau pot să influențeze dezvoltarea orașului.

5. Procesul de elaborare a Planului de dezvoltare economică locală

PDEL este axat puternic pe creșterea din sectorul privat pentru a susține dezvoltarea locală și ocuparea forței de muncă. În cadrul elaborării, implementării și monitorizării PDEL se pune accent pe principiul participativ a tuturor actorilor vizati.

Pentru elaborarea PDEL a fost stabilit un parteneriat larg cu mediul de afaceri, asociațiile de afaceri, școala profesională, ADR Sud, Consiliul Raional, ONG, AOFM, experți în domeniu ș.a..

În cadrul elaborării PDEL au fost organizate 2 ședințe ale grupului de lucru, 2 focus grupuri, la toate etapele de elaborare: diagnosticul situației curente, analiza SWOT, identificarea viziunii și obiectivelor de dezvoltare, stabilirea planului de acțiuni. La etapa de diagnosticare și conceptualizare a viziunii au fost chestionate 15 persoane pentru a asigura o implicare cât mai largă a comunității.

6. Analiza economică locală

6.1. Analiza structurii economiei locale

Orașul are nivel ridicat de influență economică asupra localităților din raionul Cimișlia (Figura 1), dar și Basarabeasca, concentrând principalii agenți economici din zonă (peste 56%).

Cele mai importante tipuri de activități economice din oraș după numărul de întreprinderi, sunt comerțul cu 95 de întreprinderi, urmat de industrie și agricultură cu 25 și respectiv 13 întreprinderi (Tabelul 1). Circa 99 % din numărul total al întreprinderilor sunt IMM.

Rata înaltă a migrației și remitențele au stimulat creșterea domeniului comerțului. Totuși ultimele date arată că o mare parte din migranți pleacă definitiv, în ultimii ani văzînduse și o stagnare a sectorului comerț. Astfel este necesară o reorientarea a businessului local, pentru a dezvolta secoarele cu valoare adăugată înaltă cum ar fi agricultura și industria, și a crește puterea de cumpărare.

Structura economică a orașului s-a modificat în perioada post sovietică, comerțul depășind ca pondere agricultura și industria. Numărul mare a întreprinderilor din comerț nu garantează o dezvoltare economică durabilă, acest tip de activitate generează mai puțină valoare adăugată în comparație cu industria sau agricultura.

Tabelul 1. Numărul întreprinderilor din orașul Cimișlia și ponderea veniturilor din vânzări înregistrate, repartizate după mărime și tipuri de activități economice

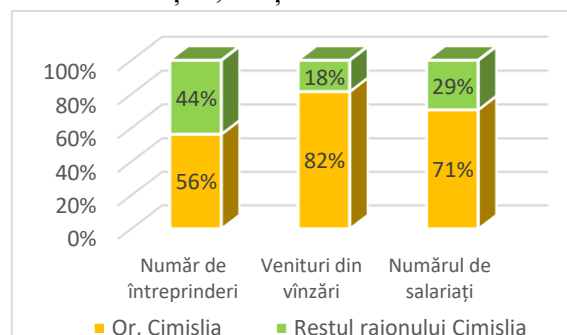
	Nr. De întreprinderi	Nr. de întreprinderi				Cifra de afaceri				Nr. de salariați						
		Total	inclusiv, %				Total, mii lei	inclusiv, %				Total	inclusiv, %			
			Mari	Mijl.	Mici	Micr		Mar	Mijl	Mici	Micr		Mar	Mijl	Mici	Micr
Total Cimișlia	428	197	1%	4%	17%	78%	1 155 034	47%	23%	18%	12%	2791	17%	36%	27%	19%
Agricultura	24	13	-	-	38%	62%	57 885	-	-	82%	18%	107	-	-	79%	21%
Industria	40	25	4%	4%	16%	76%	216 409	79%	5%	7%	8%	537	54%	11%	21%	14%
Comerț	189	95	1%	1%	16%	82%	659 170	53%	17%	18%	12%	901	21%	10%	39%	31%
Furnizare energie	1	1	-	100	-	-	43 281	-	100	-	-	197	-	100	-	-
Construcții	40	12	-	8%	42%	50%	42 464	-	70%	26%	4%	260	-	57%	35%	9%
Finanțe și asigurări	10	5	-	-	-	100	50 258	-	-	-	1	12	-	-	-	100
Alte servicii	124	46	-	7%	13%	80%	85 568	-	15%	43%	2,0%	777	-	67%	16%	17%
Sursa	ASP Cimișlia	Oficiul Teritorial de Statistică Cimișlia														

Sursa: Calculul autorului în baza datelor oferite de Secția Statistică Raională Cimișlia

Deși întreprinderile din comerț însumează cea mai impunătoare parte din venituri înregistrate la nivel local, sectoarele cu cea mai mare creștere sunt industria cu 41%, urmat de agricultura cu 31%. Aceste domenii sunt foarte importante, fiind sectoarele care asigură dezvoltarea lanțurilor valorice locale.

Condițiile climaterice a zonei sunt prielnice pentru creșterea plantațiilor multianuale, a strugurilor și a fructelor sâmburoase (piersici, caise, prune ș.a.). Totuși, în structura agriculturii încă predomină culturile agricole anuale- grâul, porumbul, floarea soarelui, fapt condiționat de recuperarea mai rapidă a investițiilor. Creșterea animalelor este puțin dezvoltată, existând doar o fermă de mărime medie de creștere a păsărilor. Majoritatea gospodăriilor țărănești sunt mici (peste 500 GȚ), cu terenuri de pînă la 5 ha, cu venituri și resurse limitate. Cele mai mari probleme cu care se confruntă sunt

Figura 1. Dezvoltarea antreprenoriatului în raionul Cimișlia, orașul vs satele

Sursa: Calculul autorului în baza datelor oferite de Secția Statistică Raională Cimișlia

tehnicele și utilajul învechit, lipsa forței de muncă, lipsa resurselor financiare și subvențiilor, lipsa competențelor. Pentru redresarea situației este necesară stimularea creării asociațiilor de agricultori ramurale, dar și a piețelor de desfacere și promovare a produselor locale.

Dezvoltarea agriculturii influențează și structura producției industriale, industria agroalimentară fiind cea mai importantă ramură. . Întreprinderile care funcționează în oraș sunt specializate în producerea de vinuri, produse de panificație, produse din carne, bere și băuturi răcoritoare, fructe uscate. De asemenea, în oraș funcționează doua companii cu capital străin de producere a utilajului agricol și textilelor, dar și o companie de producere a mobilei. Totodată, o mare parte din companiile industriale din domeniul agroalimentar acum nu funcționează, cum ar fi fabrica de conserve, de lactate sau de carne. Pentru sporirea atractivității investiționale pentru companiile industriale este necesară valorificarea potențialului parcului industrial și zonei economice libere.

În concluzie putem spune că Cimișlia este un centru economic din RDS, care concentrează potențialul antreprenorial din raionul Cimișlia. Ținând cont de amplasarea geografică și de alți factori economici, se poate prognoza că orașul Cimișlia ar putea însuși rolul unui pol de creștere regional. Comerțul este sectorul predominant, în condițiile în care o parte semnificativă a veniturilor populației vine din remitențe. Potențialul de dezvoltare a industriei prelucrătoare în baza produselor agricole locale nu este valorificat, ceea ce nu contribuie la o dezvoltare durabilă a economiei, industria fiind unul din sectoarele care generează valoare adăugată ridicată.

Poziționarea geografică excelentă la intersecția căilor rutiere (Cișinău –UTAG – Giurgiulești, Tiraspol – Leova, Hîncești- Basarabeasca), tradiții bogate în comerț, Cimișlia fiind un centru de negustorie în secolele XIX-XX, numărul mare de producători agricoli mici care practică cultivarea legumelor, fructelor, pomușoarelor, ciupercilor, altor culturi alimentare, inclusiv de origine animalieră, poate dezvolta mai multe lanțuri valorice care vor genera crearea locurilor noi de muncă și creșterea bunăstării populației. În acest sens este necesar de a concentra eforturile pe utilizarea la randament maxim a spațiilor existente pentru producerea producției industriale alimentare , precum și crearea de noi structuri care ar facilita comerțul cu ridicata și amănuntul direct de la producător.

6.2. Cooperare și relaționare locală

Asociațiile locale de business se implică în procesul de planificare strategică și întâlnirile cu reprezentanții APL sau ai altor instituții publice. Totodată, membrii asociațiilor nu conștientizează pe deplin posibilitățile de cooperare, acestea având doar un rol formal.

Cea mai mare necesitate de dezvoltare a cooperării locale este în domeniul agricol. Pentru creșterea competitivității agriculturii locale este necesară stimularea creării asociațiilor ramurale pentru a crește competitivitatea agricultorilor. Pentru aceasta este necesar de a crește gradul de conștientizare a avantajelor asocierilor în rândul agricultorilor.

Diversificarea platformelor de cooperare și dialog atât între mediul public și privat, cât și business-business prin întâlniri regulate, spații comune de lucru, activități comune organizate vor duce la crearea de noi asociații și parteneriate.

Tabelul 3. Evaluarea Cooperării Locale

Titlul și/sau Funcția (domeniul / subiectul în care aceasta lucrează)	Instituții/ Persoane implicate	Realizări (indicați, de asemenea, cum lucrează – d.ex. ”planuri”, implementarea proiectelor, prestează servicii, este permanent sau ocazional /ad hoc	Evaluare: util sau inutil/ nefolositor
Creșterea ovinelor și caprinelor	Asociația crescătorilor de ovine și caprine din raionul Cimișlia	Cu implicarea asociației se organizează festivalul ”Miorița”, care are ca scop promovarea produselor.	UTIL
Apicultura	Asociația ”Albinuța”	Membrii asociației participă frecvent la expoziții și târguri. Totodată cooperarea între membrii asociației este una formală, nefiind implementate proiecte comune.	UTIL
Crescătorii de cai	Asociația ”Cal Bălan de Bugeac”	Organizarea anuală a curselor de cai și participarea la diverse evenimente care promovează cultura creșterii cailor	UTIL
Mediu de afaceri	Asociația patronală	La moment asociația este în proces de reorganizare.	UTIL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Diversitatea tipurilor de activități economice practicate de antreprenorii locali	Insuficiența cunoștințelor legate de asociere
Existența premiselor pentru asociere – asociații obștești sectoriale și patronale, procesatori ai materiei prime locale	Mentalitatea: lipsa de practică democratică, neîncrederea, aversiunea față de fiscalitate ,lipsa de viziune
Existența programelor de finanțare pentru asociații	Afilierea redusă la organizații naționale și internaționale
Subvenționarea asociațiilor din partea statului	Vârsta medie ridicată a fermierilor

6.3. Administrație prietenoasă cu businessul, transparentă și necoruptă

Tabelul 4. Administrație Prietenoasă Businessului

(Creștere) Sector (sub-sectoare)	Principalele provocări care ar necesita asistență de sprijin în afaceri
Toate sectoarele (orizontal)	<ul style="list-style-type: none"> • Criza de forță de muncă calificată și fluctuația înaltă a cadrelor; • Pîrghii insuficiente pentru stimularea fiscală din partea APL; • Comunicarea redusă între instituțiile publice și mediul de afaceri;
Agricultura	<ul style="list-style-type: none"> • Subdezvoltarea sectorului de procesare și industriei de prelucrare a produselor agricole; • Lipsa unui regulament de utilizare a pășunilor; • Promovarea redusă a produselor locale; • Lipsa spațiilor de comercializare pentru micii producători.
Industrie	<ul style="list-style-type: none"> • Promovarea redusă a produselor locale; • Insuficiența materilor prime în cantități industriale.
Servicii	<ul style="list-style-type: none"> • Lărgirea spectrului serviciilor pentru susținerea antreprenoriatului, în special în domeniul agricol;

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1. Primăria orașului Cimișlia este una din cele mai transparente APL conform studiului IDIS Viitorul ”Transparenta guvernării locale”	1. Nu există o platformă de comunicare între instituțiile publice, inclusiv primăria Cimișlia, și mediul de afaceri local
2. Existența scutirilor pentru plata taxelor locale pentru întreprinderile nou create și GT	2. Site-ul primăriei nu are un compartiment destinat mediului de afaceri
3. Existența ghișeului unic	3. Lipsa softurilor pentru dezvoltarea serviciilor ghișeului unic

Printre acțiunile care ar putea îmbunătăți colaborarea între APL și mediul de afaceri ar fi organizarea întâlnirilor periodice, dezvoltarea comunicării prin mijloacele electronice, cum ar fi prin dezvoltarea unei secțiuni al site-ului primăriei. De asemenea, în cadrul grupului de lucru s-a identificat necesitatea de a dezvolta serviciile prestate de ghișeul unic din cadrul primăriei. Accesarea suportului tehnic pentru diverse domenii pentru îmbunătățirea relației APL-Business. O problemă de sistem, care limitează posibilitățile APL I pentru susținerea economiei locale este că acest domeniu nu intră în competențele legale ale acestora.

6.4. Accesul la finanțare

La acest capitol a fost analizat resursele financiare disponibile pentru dezvoltarea businessului local, cu accent pe sursele cu componentă de grant sau preferențiale. În oraș există mai multe bănci comerciale care pot credita mediul de afaceri.

Principala problemă identificată la acest compartiment în cadrul GL a fost lipsa informațiilor despre sursele financiare cu componentă de grant. O soluție pentru aceasta ar fi dezvoltarea unei secțiuni a site-ului *cimislia.md*, unde mediu de afaceri local ar putea obține informația despre finanțările existente.

Tabelul 5. Accesul la finanțare

Instituția/Donatorul (inclusiv bănci și alte instituții de creditare)	Clienți eligibili / beneficiari	Sectoarele / activitățile economice preferabile	Suma min și max oferită	Cerințe (garanții, etc.)
Bănci comerciale	Persoane juridice și fizice care practică activități de antreprenariat	Toate sectoarele	5.000-50.000 lei	Garanție
			10.000-700.000 lei	
Companii de micro finanțare	Persoane fizice și juridice	Toate sectoarele	0-500.000 lei	Garanție
			500.000-2.100.000 lei	
Fondul Global de Mediu Banca Mondială prin AIPA	Producători agricoli cu activitate individuală de cel puțin 3 ani	Agricultura	Max. 20.000 USD, Grant 50%	
USAID	APL	Industria		
IFAD	APL, Asociațiile de producători	Agricultura		Contribuție – 10-50%
PNUD – Biomasa	APL	Producerea de brichete, pelete		Contribuție 10%
Programe de finanțare Naționale	Persoane juridice și fizice care practică activități de antreprenariat	Toate sectoarele		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1. Existența mai multor instituții financiare, cu diferite programe de creditare preferențiale	1.Rata dobânzii pentru creditare înaltă
2. Accesul la fondurile europene, cu componentă de grant	2.Mediul de afaceri nu cunoaște opțiunile de creditare și programele de finanțare existente
3. Organizare periodică a sesiunilor de informare despre oportunitățile de finanțare de incubatorul de afaceri	3. Procedura birocratizată de accesare a finanțărilor

6.5. Terenuri și infrastructură

În orașul Cimișlia putem găsi mai multe tipuri de infrastructuri de afaceri cum ar fi Parc industrial, Incubator de afaceri, Piața agroalimentară, Zonă economică liberă. Pentru a asigura atractivitatea parcului industrial, al zonei economice libere și al pieței agroalimentare este necesară dezvoltarea infrastructurii acestora. Ținând cont că perioada de referință al PDEL este 2019-2020, în concordanță cu necesitățile identificate în grupul de lucru, dar și prioritățile strategice, obiectivul primordial pentru asigurarea dezvoltării economiei locale este Piața agroalimentară. Aceasta va avea rolul de a susține asocierea agricultorilor și creșterea volumului mărfurilor agricole comercializate.

Tabelul 6. Terenuri și Infrastructură

Necesitățile sectorului privat exprimate în funcție de tipul de infrastructură	Prevederile existente pe acest segment	Necesități orientative de viitor (pentru următorii 6 ani)	Proprietăți/locuri publice care ar putea fi potențial dezvoltate
Micro-companie sau spațiu de lucru pentru comercianți (atelieri) – (cu/fără) facilități/ infrastructură comună	Piața comercială a orașului Cimișlia, Centre comerciale private	Creșterea numărului comercianților de produse agricole cu 50 AE, în urma asocierii active a agricultorilor	Construcția Pieței Agroalimentare regionale din orașul Cimișlia (2,5 ha)
Spații pentru birouri – (cu/fără) utilizarea comună a facilităților/infrastructurii	Incubatorul de afaceri și clădirile de birouri private și publice	Creșterea numărului de start-up-uri cu 12 unități anual	Renovarea clădirilor publice libere la cerințele microîntreprinderilor
Incubator de afaceri (> 10 start-up/micro-companii)	Incubator de afaceri, 12 de start-up-uri în domeniile servicii și industrie	Folosirea deplină a capacităților incubatorului de afaceri (20 de spații de incubare)	Dezvoltarea serviciilor prestate de incubatorul de afaceri și extinderea numărului de beneficiari a acestuia
Parc industrial / Zonă Economică Liberă	Teren cu statut de parc industrial cu suprafața de 40 ha	Creșterea volumului producției agricole în urma asocierii producătorilor, va crea premise pentru apariția procesatorilor-rezidenților parcului	Crearea rețelelor utilitare pentru PI și racordarea la rețeaua orășenească
Spații hoteliere	În oraș este doar un hotel cu 10 locuri de cazare.	Necesitatea de a avea aproximativ 100 locuri de cazare	Primăria este în proces de transmitere în concesiune a unei

			suprafața de 275 m ² pentru dezvoltarea hotelului existent. Construcția „Centrului Vinului” cu hotel de 80 locuri de cazare în parteneriat cu investitorii locali
Piața agroalimentară	În oraș există o piață comercială, cu o cîteva locuri de comerț amenajat pentru producătorii agricoli. Totuși este insuficientă suprafața amenajată.	Necesitatea de a amenaja 30 de locuri de comerț pentru producătorii agricoli	Primăria orașului are documentația tehnică pentru crearea unei piețe agroalimentare în zona centrală a orașului.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1.Existența Planului Urbanistic General al orașului Cimișlia actualizat	1. Insuficiența politicilor de promovare a oportunitățile investiționale
2.În oraș există un teren cu statut de parc industrial (40,0 ha) și un teren (3,0 ha) a pieței agroalimentare regionale, cu documentația tehnică de proiect elaborată și aprobată.	2.Infrastructura industrială existentă este învechită
3.Existența terenurilor agricole și pentru construcții în rezerva primăriei (circa 1000ha)	

6.6.Cadrul de Reglementare și Instituțional

Cadrul de reglementare este format în mare parte de documente de nivel național. Totuși, primăria Cimișlia depune eforturi pentru asigurarea unui cadru instituțional și de reglementare local eficient și transparent. În cadrul primăriei activează ghișeu unic, care are rolul de a ușura accesul mediului de afaceri la serviciile publice.

Tabelul 7. Cadrul de Reglementare și Instituțional

Provocări de Reglementare Aparate	Impact negativ înalt/scăzut	Principala agenție publică implicată	Domeniul pentru atenuare / îmbunătățire la nivel local (detalii)
Autorizări și certificate de construcții	Înalt	Ghișeu unic; Inspecția de stat în construcții;	Dezvoltarea softurilor pentru diversificarea serviciilor ghișeului unic și instruirea operatorilor pentru sporirea calității serviciilor

		Inspekția ecologică.	
Înregistrarea de stat a persoanelor juridice Reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător Servicii cadastrale	Înalt	Agenția Servicii Publice Cimișlia (ASP)	Promovarea serviciilor prestate de ASP și instruirea viitorilor antreprenori privind cadrul de reglementare și instituțional existent

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1.În cadrul primăriei există ghișeul unic	1.Serviciile ghișeului unic sunt slab dezvoltate, lipsa softurilor
2.În cadrul primăriei există specialiști responsabili de dezvoltarea mediului de afaceri	2.Fluctuația înaltă a specialiștilor primăriei

6.7.Abilități și Capital Uman, Incluziune

Chiar dacă la nivelul orașului se înregistrează peste 74 % de populație aptă de muncă, se simte o necesitate acută a forței de muncă, în special cu calificare tehnică. Conform datelor AOFM, pe piața forței de muncă în raion există un exces de oferte de muncă, circa 330 de locuri de muncă vacante în luna octombrie 2018.

O provocare pentru APL este menținerea populației tinere în oraș. Absolvenții liceelor și mai apoi a universităților sau a școlii profesionale nu se angajează în oraș. Pentru a opri exodul, este necesară crearea unor platforme de discuție și ridicarea competențelor în domeniul antreprenorial, cum ar fi spațiile de co-working.

Un accent important se pune pe incluziunea socială a categoriilor defavorizate de populație în câmpul muncii.

Tabelul 8. Situația la nivel de competențe:

Sector (în conformitate cu informația de suport 1)	Situația competențelor la moment (d.ex. lipsă semnificativă/ușoară/nepotrivit / exces de cerere)	Situația Proiectată În Viitor (d.ex. lipsă semnificativă/ușoară/nepotrivit / exces de cerere)	Direcții Posibile de Acțiune
Agricultura	Lipsa semnificativă de forță de muncă competentă	Lipsa ușoară de forță de muncă competentă	- Dezvoltarea programelor de învățământ a Școlii Profesionale din Cimișlia, promovarea
Industria Agroalimentare	Lipsa semnificativă de forță de muncă competentă	Lipsa ușoară de forță de muncă competentă	

			învățământului dual și adaptarea la necesitățile mediului de afaceri - Îmbunătățirea parteneriatului și comunicării între oficiul teritorial al agenției privind ocuparea forței de muncă, Școlii profesionale Cimișlia și mediul de afaceri local; - Stimularea angajării persoanelor vulnerabile și antreprenorialului social prin sensibilizarea mediului de afaceri și acordarea facilităților fiscale; - Predarea cursurilor de educație antreprenorială și orientare profesională în instituțiile învățământ.
Industria Textilă	Lipsa semnificativă de forță de muncă competentă	Lipsa ușoară de forță de muncă competentă	
Servicii	Lipsa semnificativă de forță de muncă competentă	Lipsa ușoară de forță de muncă competentă	
Comerț	Lipsa ușoară de forță de muncă competentă	Nepotrivit	

Oportunitățile de angajare în Cimișlia sunt mai avantajoase pentru forța de muncă din Basarabeasca, conexiunea rutieră constituie un avantaj, în orașul Cimișlia poate concentra forța de muncă din raioanele învecinate (Hîncești, Căușeni, Basarabeasca, UTA Găgăuzia, Leova).

Punctele tari în Metodele Actuale de Lucru	Evaluarea Importanței (1-5)	Punctele slabe în Metodele Actuale de Lucru	Evaluarea Importanței (1-5)
Promovarea ofertelor de muncă de către AOFM	4	Comunicarea insuficientă între AOFM, ȘP și mediul de afacerea	5
Programe de recalificare gratuită a șomerilor oferite de AOFM	3	Lipsa programelor de recalificare pentru maturi	5
Existența Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual	5	Durata de 2 ani a studiilor profesionale	4
Modalități Posibile de Îmbunătățire a Muncii			
Crearea dialogului periodic între AOFM, SP și mediul de afaceri pentru o concordanță între cererea și oferta de forță de muncă pe piața locală			
Promovarea învățământului dual în cadrul întreprinderilor locale			
Organizarea concursurilor profesionale pentru promovarea anumitor calificări profesionale			
Desfășurarea programelor de recalificare a forței de muncă în SP			
Crearea spațiilor de co-working și hub-urilor creative			
Sensibilizarea mediului de afaceri privind necesitatea diseminării practicilor de succes la cursul de educație antreprenorială			

6.8. Poziționare externă și marketing¹

În orașul Cimișlia era dezvoltată industria alimentară, îndeosebi a vinificație, panificație, producerea mezelurilor, producerea băuturilor răcoritoare, dar și construcția de mașini și utilaje agricole, creșterea strugurilor de masă și a fructelor sâmburoase. Sectoarele economice sus-numite sunt cele mai reprezentative pentru economia locală, și pot fi baza elaborării unei politici de marketing și poziționării externe, conform rezultatele chestionării populației (Anexa. 2)

Tabelul 9. Evaluarea poziționării externe

Puncte tare percepute/apreciate în imaginea pe care o proiectăm în exterior	Gradul de Importanță (1-5)	Puncte slabe percepute în imaginea pe care o proiectăm în exterior	Gradul de Importanță (1-5)
Existența mai multor produse locale care au o imagine bună	5	Lipsa unei politici de promovare a produselor locale	5
În oraș există presa scrisă, radio și televiziune locală, care pot fi folosite ca platforme de promovare a orașului	4	Lipsa colaborării între APL și mediul de afaceri pentru promovarea produselor locale	5
Acțiuni Posibile care ar putea fi considerate cu ușurință			Conduși de
Elaborarea strategiei de marketing local			Primăria Cimișlia
Înregistrarea unor mărci cu indicația geografică			Fabrica de vinuri, de bere, panificație, mezeluri ș.a.
Editarea ghidului turistic al orașului			Primăria Cimișlia

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1.Există produse specifice locale care pot deveni cărți de vizită a orașului	1.Nu există o strategie de marketing local
2.Anual se organizează evenimente de promovare produselor locale de anvergură națională	2.Lipsa atracțiilor turistice de importanță națională

¹ <https://goo.gl/forms/mqlrjxvJFVTUto5m1> , Anexa 2

7. Analiza SWOT

Tabelul 10. Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Structura economică diversă • Existența întreprinderilor cu capital străin • Existența asociațiilor de producători în sectoare economice specifice zonei (Apicultura, Creșterea ovinelor, cailor) • Primăria orașului Cimișlia este una din cele mai transparente APL din țară • Facilități fiscale pentru întreprinderile nou create și GȚ • Existența terenului cu statut de zonă economică liberă și de parc industrial; • Teren alocat și documentație tehnică elaborată pentru construcția Centrului Comercial agro-alimentar; • Ghișeul unic funcțional în incinta primăriei orașului; • Specialiști din primărie, responsabili de dezvoltarea mediului de afaceri, deschiși pentru conlucrare • Întreprinderi agroindustriale funcționale cu renume și tradiții; • Bonitate înaltă a solurilor • Școala profesională funcțională în oraș; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea scăzută a lanțurilor valorice locale • Cooperarea slabă între membrii asociațiilor de producători înregistrate în teritoriu; • Lipsa dialogului permanent între instituțiile publice, inclusiv primăria Cimișlia, și mediul de afaceri local; • Mijloace financiare insuficiente pentru a iniția/cofinanța proiecte mari de infrastructură; • Informare insuficientă a mediului de afaceri despre oportunitățile de finanțare existente; • Infrastructură industrială este învechită; • Lipsa soft-urilor pentru ghișeul unic și accesul la baze de date pentru sporirea calității serviciilor; • Criza de forță de muncă calificată și fluctuația înaltă a cadrelor; • Competitivitatea scăzută a produselor locale pe piața UE. • Cultura antreprenorială subdezvoltată.
OPORTUNITĂȚI	RISCURI
<ul style="list-style-type: none"> • Transferul capitalului local acumulat în comerț spre alte ramuri; • Atragerea capitalului migranților în economia locală; • Așezarea geografică la intersecția căilor de comunicație; • Accesul la fonduri UE pentru stimularea economiei locale; • Accesul producătorilor locali la piața europeană; • Clima prielnică pentru horticultură și viticultură; • Accesul la programe naționale de suport a IMM-urilor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Politizarea instituțiilor publice și instabilitatea politică; • Rata înaltă a dobânzilor pentru credite; • Schimbările climatice și deșertificarea terenurilor; • Emigrarea populației, în special a forței de muncă calificate și îmbătrânirea populației; • Situația geopolitică incertă; • Justiția selectivă; • Corupția și birocratizarea excesivă;

8. Viziunea și obiectivele

Viziunea strategică: Stimularea creșterii economice a orașului Cimișlia prin dezvoltarea infrastructurii de sprijin în afaceri, capitalului uman și promovarea produselor locale pentru sporirea atractivității investiționale și impulsionearea asocierii economice

Obiective:

1. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri ca bază pentru dezvoltarea economică și stimularea asocierii producătorilor locali
2. Creșterea competențelor forței de muncă prin adaptarea la cerințele mediului de afaceri;
3. Sporirea atractivității economice a orașului prin promovarea produselor locale și prestarea serviciilor administrative de calitate;

9. Planul de acțiuni

Tabelul 11. Planul de acțiuni

Elementele constitutive	Obiectivele principale	Acțiuni / Idei de proiect	Durata (start/finiș) sem.	Partenerii implicați	Costul estimat (mii lei)	Rezultate	Indicatorii de monitorizare
TERENURI ȘI INFRASTRUCTURĂ	1. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri ca bază pentru dezvoltarea economică și stimularea asocierii producătorilor locali	Construcția centrului comercial și expozițional agricol;	I-II 2020	Primăria Cimișlia Asociațiile de producători	7 500	Condiții îmbunătățite de comercializare a produselor agricole	Numărul de locuri comerciale create
		Amenajarea sectorului comerț cu animale în cadrul pieței agroalimentare	I-II 2019	Primăria Cimișlia Asociațiile de producători	800	Condiții îmbunătățite de comercializare pentru crescătorii de animale	Numărul de locuri comerciale create
		Conectarea Parcului industrial Cimișlia la utilitățile publice	II 2019-II 2020	Primăria Cimișlia Rezidenții PI	1 000	Creșterea volumului investițiilor în economia locală	Numărul de investitori atrași, Numărul de locuri de muncă create
		Facilitarea procesului de creare a asociației de locali	II 2019, II 2020	Orașe înfrățite Primăria Cimișlia	30	Creșterea numărului de asociații de afaceri	Nr. evenimente organizate

ABILITĂȚI ȘI CAPITAL UMAN, INCLUZIUNE	2. Creșterea competențelor forței de muncă conform cerințelor mediului de afaceri;	Elaborarea Studiului privind necesitățile de forță de muncă calificată în orașul Cimișlia.	I-II 2019	Primăria Cimișlia AOFM Mediul de afaceri	10	Necesități de forță de muncă calificată identificate	1 studiu elaborat
		Facilitarea dialogului între sectorul privat și ȘPT în vederea trecerii la învățământul dual	I 2019 – II 2020	ȘP AOFM Mediul de afaceri Primăria Cimișlia	40	Dezvoltarea sistemului de învățământ dual	20 specialiști formați în baza învățământului dual
		Organizarea târgurilor de carieră și sesiunilor de orientare profesională pentru tinerii din localitate	II 2019 – II 2020	ȘP AOFM Mediul de afaceri Primăria Cimișlia	10	Încadrarea tinerilor specialiști în câmpul muncii; Promovarea învățământului profesional-tehnic	Nr. De participanți
		Promovarea antreprenoriatului social pentru asigurarea incluziunii sociale	II 2019 – II 2020	AO "Alături de ei" Primăria Cimișlia AOFM Cantina Socială	300	Incluziunea socială a persoanelor cu nevoi sociale și altor categorii vulnerabile	Nr. De persoane social-vulnerabile angajate Nr. De întreprinderi social responsabile
ADMINISTRAȚIE PRIETENOASĂ CU BUSINESSUL, TRANSPARENTĂ ȘI NECORUPTĂ	3. Încurajarea dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii	Instituirea "Clubului oamenilor de afaceri din orașul Cimișlia"	I 2019 / ședințe trimestriale	Primăria Cimișlia Mediul de afaceri	5	Formarea unui dialog permanent APL- mediu de afaceri	1 întâlniri ale clubului per trimestru
		Crearea platformei on-line de comunicare cu mediul de afaceri, investitorii.	II 2019	Primăria Cimișlia	40	Comunicare facilitată cu mediul de afaceri și investitorii	Numărul de accesări a site-lui

		Instituirea fondului pentru susținere a tinerilor antreprenori ;	I 2020	Primăria Cimișlia	500	Creșterea capacităților tinerilor de a iniția afaceri	Numărul de antreprenori beneficiari de Granturi
POZIȚIONARE EXTERNĂ ȘI MARKETING		Organizarea festivalului ”Miorița Laie”	II 2019 - 2020	Primăria Cimișlia	120	Produse și ocupații tradiționale promovate la nivel regional	2 festivaluri organizate
				Asociația ”Miorița”			Nr. de participanți
		Crearea Creative Hub	II 2020	Primăria Cimișlia ȘP Liceele din localitate	400	Crearea unui spațiu colaborativ și nonformal de lucru pentru antreprenori și viitoare start-up-uri	Nr. De start-up-uri create
		Organizarea târgului ”Produs în Cimișlia”.	II 2019- 2020	Primăria Cimișlia	30	Produse locale promovate la nivel regional	2 târguri organizate
				Mediul de afaceri			Nr de participanți
Elaborarea ghidului investițional al orașului cu includerea hărții investiționale;	I 2019	Primăria Cimișlia	15	Potențial investițional promovat	1 ghid invest. elaborat		
		Mediul de afaceri			Nr.de întreprinderi cu capital străin deschise		

ANEXE

ANEXA 1 : Planul de Monitorizare

Activitatea / Ideea de proiect	Durata (start/finiș) trim.	Rezultatele așteptate	Rezultatele așteptate	Rezultatele așteptate	Rezultatele așteptate
		sem. I ianuarie 2019	sem. II	sem. III	sem. IV decembrie 2020
1.1 Construcția centrului comercial și expozițional agricol;	I-II 2020			20 spații comerciale create un spațiu expozițional funcțional un centru de consultanță în business	2 târguri/ expoziții regionale organizate 50 antreprenori beneficiari a serviciilor centrului
1.2 Amenajarea sectorul comerț cu animale în cadrul pieței agroalimentare	I-II 2019		Crearea a 10 locuri de comerț pentru crescătorii de animale		
1.3 Conectarea Parcului industrial Cimișlia la utilitățile publice	II 2019-II 2020		Conectarea PI la rețeaua de apă și canalizare		Atragerea a 2 rezidenți noi în cadrul PI
1.2 Facilitarea procesului de creare a asociației de locali	II 2019-II 2020	Program de instruire cu tema "Asocierea economică locală și clusterizarea"	Vizita de studiu în orașele înfrățite organizate	2 asociații de producători Funcționale	
2.1 Elaborarea Studiului privind necesitățile de forță de muncă calificată în orașul Cimișlia.	I-II 2019	un studiu elaborat și prezentat mediului de afaceri și reprezentanților ȘP			
2.2 Facilitarea dialogului între sectorul privat și ȘPT în vederea trecerii la învățământul dual în conformitate	I 2019- II 2020	Acord de colaborare între ȘP și agenți economic semnat pentru organizarea învățământul dual	2 grupe de studii de învățământ dual, în conformitate cu rezultatele studiului		

2.3 Organizarea târgurilor de carieră și sesiunilor de orientare profesională pentru tinerii din localitate	II 2019- II 2021		2 sesiuni de orientare organizată; 1 târg al locurilor de muncă organizat;		2 sesiuni de orientare organizată; 1 târg al locurilor de muncă organizat;
2.4 Promovarea antreprenoriatului social pentru asigurarea incluziunii sociale	II 2019,2020	10 persoane cu nevoi speciale angajate		Lansarea a 3 afaceri responsabile social	
3.1 Instituirea ”Clubului oamenilor de afaceri din orașul Cimișlia”	I 2019-II 2020	30 de reprezentanți ai mediului de afaceri participanți		numărul de proiecte și activități implementate cu implicarea mediului de afaceri	
3.2 Crearea platformei on-line de comunicare cu mediul de afaceri, investitorii.	I 2020		100 adresări online ale mediului de afaceri		sporirea transparenței și încrederii mediului de afaceri în primărie
3.3 Instituirea fondului pentru susținere a tinerilor antreprenori ;	I 2020		100 mii lei alocate de consiliul orașenesc pentru crearea fondului	10 start-up-uri lansate cu susținerea fondului	20 de locuri de muncă create
3.4 Organizarea concursului ”Cel mai bun antreprenor”;	II 2019,2020			3 start-up-uri create	10 locuri de muncă create
3.5 Organizarea festivalului ”Miorița Laie”	II 2019,2020		25 de crescători de ovine și caprine participanți		Volumul producției membrilor asociației ”Miorița” a crescut cu 20% față de anul precedent
3.6 Crearea Creative Hub	II 2020				1 spațiu de coworking creat
3.7 Organizarea târgului ”Produce în Cimișlia”.	II 2019,2020		15 producători locali participanți	asociația producătorilor de Cimișlia	Marca produs în Cimișlia înregistrată
3.8 Elaborarea ghidului investițional al orașului cu includerea hărții investiționale;	I-II 2019		ghidul investițional elaborat și printat	promovarea potențialului investițional în cadrul evenimentelor tematice	

ANEXA 2 : Schema de finanțare

Acțiuni / Idei de proiect		Sursele de finanțare	Remarci
---------------------------	--	----------------------	---------

	Costul estimat, lei	Bugetul Local	Bugetele de stat	Business	Donatori	
1.1 Construcția centrului comercial și expozițional agricol;	7.500.000	20%	0%	0%	80%	
1.2 Amenajarea sectorul comerț cu animale în cadrul pieței agroalimentare	800.000	100%	0%	0%	0%	
1.3 Conectarea Parcului industrial Cimișlia la utilitățile publice	1.000.000	50%	0%	50%	0%	
1.4 Facilitarea procesului de creare a asociației de locali	30.000	50%	0%	50%	0%	
2.1 Elaborarea Studiului privind necesitățile de forță de muncă calificată în orașul Cimișlia.	10.000	100%	0%	0%	0%	
2.2 Facilitarea dialogului între sectorul privat și ȘPT în vederea trecerii la învățământul dual în conformitate	10.000	50%	25%	25%	0%	
2.3 Organizarea târgurilor de carieră și sesiunilor de orientare profesională pentru tinerii din localitate	20.000	50%	30%	20%	0%	
2.4 Promovarea antreprenoriatului social pentru asigurarea incluziunii sociale	300.000	20%	0%	10%	70%	
3.1 Instituirea ”Clubului oamenilor de afaceri din orașul Cimișlia”	10.000	100%	0%	0%	0%	
3.2 Crearea platformei on-line de comunicare cu mediul de afaceri, investitorii.	40.000	50%	0%	0%	50%	
3.3 Instituirea fondului pentru susținere a tinerilor antreprenori ;	500.000	20%	0%	0%	80%	
3.4 Organizarea festivalului ”Mioriță Laie”	120.000	50%	25%	25%	0%	
3.5 Crearea Creative Hub	400.000	20%	0%	0%	80%	
3.7 Organizarea târgului ”Produs în Cimișlia”.	30.000	50%	0%	50%	0%	
3.8 Elaborarea ghidului investițional al orașului cu includerea hărții investiționale;	15.000	50%	0%	50%	0%	

Anexa 3: Răspunsuri Chestionar ”Planul de Dezvoltare Economică Locală”

Din ce categorie de vârstă faceți parte?	35-59 ani	16-34 ani	16-34 ani	35-59 ani	16-34 ani	16-34 ani	35-59 ani	35-59 ani	16-34 ani	35-59 ani	peste 60 de ani	16-34 ani	35-59 ani		16-34 ani
Sexul	F	M	M	M	F	F	M	M	M	F	M	M	M		F
Care este sfera Dvs de activitate?	Salariat în domeniul public	Salariat în domeniul privat	Antreprenor	Antreprenor	Emigrant	Salariat în domeniul public	Salariat în domeniul public	Salariat în domeniul privat	Salariat în domeniul privat	Salariat în domeniul public	Pensionar	Salariat în domeniul public	Salariat în domeniul privat	Pensionar	Antreprenor

Ați dori să inițiați o afacere sau să dezvoltați afacerea existentă?	Nu doresc să inițiez o afacere	Nu doresc să inițiez o afacere	Aș dori să dezvolt afacerea existentă	Aș dori să dezvolt afacerea existentă	Aș dori să inițiez o afacere	Aș dori să inițiez o afacere	Nu doresc să inițiez o afacere	Aș dori să dezvolt afacerea existentă	Aș dori să inițiez o afacere	Nu doresc să inițiez o afacere	Nu doresc să inițiez o afacere	Nu doresc să inițiez o afacere	Nu doresc să inițiez o afacere	Nu doresc să inițiez o afacere	Aș dori să dezvolt afacerea existentă
Care este sectorul de activitate al afacerii Dvs existente sau în ce sector ați dori să inițiați o afacere?			Taivan	servici	Agricultura	Servicii de recreiere		agricol	Prestari servicii						Servicii
De ce ați alege orașul Cimișlia pentru inițierea și dezvoltarea unei afaceri?			Oras natal	sunt locuitor al orasului	Plai natal	Așezare geografică bună		aici activez in prezent	aici m am nascut						Bastina
Care sector economic trebuie susținut prin PDEL?			Serviciile	Turism	Agricultura	Serviciile		Agricultura	Serviciile						Industria
Care sunt principalele bariere care nu permit inițierea și/sau dezvoltarea unei afaceri în orașul Cimișlia:															
Accesul la finanțare			Foarte important	Important	Foarte important	Important		Foarte important	Foarte important						Foarte important
Lacunele cadrului de reglementare			Puțin important	Foarte important	Foarte important	Foarte important		Important	Foarte important						Foarte important
Lipsa forței de muncă calificate			Important	Important	Important	Important		Foarte important	Foarte important						Foarte important

Corupția			Important	Important	Foarte important	Important		Foarte important	Foarte important						Foarte important
Transparența scăzută a instituțiilor publice			Puțin important	Foarte important	Foarte important	Puțin important		Foarte important	Foarte important						Foarte important
Lipsa terenurilor și infrastructurii			Important	Foarte important	Important	Puțin important		Important	Puțin important						Foarte important
Cooperarea și asocierea insuficientă a antreprenorilor			Important	Foarte important	Foarte important	Foarte important		Important	Foarte important						Foarte important
Atractivitatea scăzută în comparație cu alte localități din zonă			Puțin important	Foarte important	Puțin important	Important		Puțin important	Foarte important						Foarte important

În opinia Dvs, care sunt cele mai cunoscute produse/servicii fabricate/prestate de întreprinderile din orașul Cimișlia?	Apa si berea Cogilnic ; Vinurile ;Servicii publice	Bere ,	Piinea, berea, vinurile	Berea, produsele de panificație Pleșca Elena	Vinificatie	Berea Cimislia	gropile și glodul de pe străzi	berea, salamurile, apa potabilă și dulce îmbuteliate, produsele de panificație, remorcile, media	Vinzari	Berea de Cimișlia	Fabrica de vin	Comerț	Berea, apă, pâine	piinea si apa	Colonel s Aurii
Cum vedeți orașul Cimișlia peste 5 ani din perspectiva dezvoltării economice?	Ne dorim sa vedem un oras dezvoltat	cu foarte putini locuitori	na acelasi nivel	slab dezvoltat	Speram la mai bine.	Un oraș cu un potențial de dezvoltate în permanență în creștere.	cu 2-3 feudali monopoliști care au toate întreprinderile în mainile lor	stagnare economică sau chiar regres, in justiție, exodul tinerilor	Spre bine	subdezvoltat	Puternic economic	De mai mult de 12 ani este intr-o stagnare economica	Cu parc industrial	Cu strazi frumoase si canalizate	Nu stiu

ANEXA 4 : Lista participanților la ședințele de lucru a membrilor grupului de lucru pentru elaborarea PDEL

#	Nume	Denumirea instituției	Domeniu de activitate
1	Buțan Nicolae	Gospodărie țărănească	Agricultura
2	Baban Ion	Basan Agro	Agricultura
3	Rusu Vasile	Rumobi Prestigiu	Fabricarea mobila
4	Ciobanu Ion	Căsuța Noastră	Comerț
5	Zadorojnii Eduard	Comorschi Grup	Construcții
6	Casapu Andrei	Ecocomplex Grup	Restaurant & agrement

7	Ciobanu Vasile	Venilux Cim	Restaurant, Comerț
8	Raileanu Natalia	Pro Cimișlia	ONG
9	Prisacaru Pavel	Asociația "Miorița"	ONG/Agricultura
10	Hristov Nicolae	LDA Moldova	ONG
11	Tatiana Aramă	ADR Sud	Instituție Publică
12	Sîrbu Tatiana	AOFM	Instituție Publică
13	Bulat Vasile	ȘP	Instituție Publică
14	Șalopa Anastasia	CR Cimișlia	Instituție Publică
15	Berejan Florin	Primăria Cimișlia	Instituție Publică
16	Sidor Vasile	Primăria Cimișlia	Instituție Publică